

Hudy Árpád tárcája

A tűnő nyelv nyomában 1.

Halotti írás

Amikor gyermekként egy öreg könyvet böngészve először buk-kantam legrégebb, századok füstködén átsejlő nyelvemlékeink furcsa, a mai betűformálástól és helyesírástól teljesen elütő írásképe, a kisillabizálási, megértési nehézségeken túl annyira idegennek tűnt, hogy nehéz volt elhinnem: bár korábbi állapotában, de ugyanaz a nyelv ez, mint amelyen szüleim meg én beszélünk. És e tény elfogadását talán a szokatlan betűkapcsolatoknál, ismeretlen szavaknál is jobban megnehezítette a legtöbb magánhangzónkat ékesítő ékezetek hiánya.

Ilyen ellenérzésnek ma már nyilván nyoma sincs bennem, ha időről időre újra megcsodálom egyik-másik nyelvemlékünk könyvbéli mását. Annál inkább azonban, valahányszor a mindinkább a korszerű kommunikáció Prokrusztész-ágyába kényszerített írott magyar nyelv ötlük a szemembe, az e-mail- és honlapcímek, telefonon pötyögtetett üzenetek éktelenül ékeztelen betűhalmaza.

Régi magyar szokás szerint megint pechünk van: ezer éve, az akkori európai lecsatlakozás során a korabeli latin nyelvű és betűs univerzalizmus áldozata lett ősi írásunk, s nyelvünk is valamelyest, most pedig néhány éve a globalizmus „latinja”, az angol diktál a magyar nyelvnek is. A rovásírás kényszerű elhagyása után évszázadokig tartott, amíg a szűkösebb latin betűkészletből kialakult a teljes magyar hangrendszer egységes jelölése, az alig néhány emberöltőre visszatekintő akadémiai helyesírás. Ahhoz viszont, hogy a betűvető magyarok tömegei „önként és dalolva” visszatérjenek a – nagy részük számára ismeretlen – Halotti beszéd írásképehez, elég volt néhány röpke esztendő.

A gyerekek többsége ma már nemcsak mobilon és számítógépen, hanem papíron is így ír. A tanár felírja a szöveget a táblára, a diákok pedig – gyakran az olvashatatlanságig egyenetlen, kusza betű-karikatúrákkal – bemásolják az ellenőrzőbe: „Hetfon delutan ot orakor szuloi ertekezlet”

Egy-ket nemzedek, es kozuluk kerulnek majd ki a tanitok, tanarok, nyelvessel, akademikusok. Valamint ujsagirok es szerkesztok.

